

Wróćmy do poezji

Nastaly czasy trudne dla poezji. Tomiki wierszy ukazują się w mikroskopijnych nakładach, nie ma poezji w telewizji i prawie nie ma w radiu, zniknęła ze stron czasopism. Skutki – acz przewidywalne – okazały się fatalne. Dzisiejszą sytuację dobrze obrazuje opowieść profesora humanistycznego wydziału na jednej z uczelni. Wykład poświęcił próbie przekonania słuchaczy o kunszcie i niezwykłości wiersza wybitnego poety. Na koniec zwrócił się do audytorium o osobiste opinie, refleksje, emocje. Odezwał się tylko jeden student – a czy tego nie można powiedzieć prozą? Ta opowieść daje się – niestety! – odnieść także do Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego. Kiedyś jego znakiem, jego fundamentem była poezja. Troskliwie wyszukiwana, dokładnie poznawana, starannie wygłaszana, odkrywczco interpretowana. Dzisiaj każdy recytator wprawdzie mówi wiersz, ale bardzo wielu czyni to tylko dlatego, że taki jest regulaminowy przymus. Przeważa przypadkowy wybór, nieumiejętność odczytania sensu, lekceważenie konstrukcji, pozbawianie języka utworu jego niezwykłości, urody. Często wiersz lub – co gorsza – jego fragment zostaje „doczepiony” do prozy, potraktowany jedynie jako zakończenie opowiedzianej fabuły.

Czy nie nazbyt kategoriyczny ten osąd? Przecież jury finałowego turnieju 61. OKR stwierdziło „wysoki poziom konkursu”. Otóż nie ma tu sprzeczności. Od kilku lat mamy znakomitą czołówkę, ale codzienność bardzo od niej odstaje. To nawet nie dziwi – Konkurs odbija obecny stan języka polskiego, a ten jest – powtórzmy określenie – fatalny. Nasz język staje się coraz uboższy – „płaski”, a niekiedy prostacki, gubi odcienie i subtelności, został ograniczony do funkcji informacyjnej. Ratunku trzeba szukać, zwłaszcza w OKR, w powrocie do poezji. Bo przecież prawda jest znana, tylko jej zapomnieliśmy: proza (poza nielicznymi wyjątkami) – rejestruje, poezja – kreuje. To poeci, tworząc nowe słowa, szukając nowych barw słów istniejących, budzą naszą wyobraźnię, a tworząc nowe kształty wiersza – uczą dyscypliny, konstrukcji wypowiedzi. Uczą f o r m y. Musimy bronić naszego języka. To jest nakazem chwili, a oczywistym zadaniem ruchu recytatorskiego.

Co możemy zrobić? Zwrócimy się do organizatorów wojewódzkich o rozważenie możliwości ustanowienia nagrody za szczególnie odkrywczą interpretację poezji; sami ustanowimy taką nagrodę w Turnieju Centralnym. Do jurorów kierujemy wezwanie, by przy formułowaniu werdyktu z równą wnikliwością oceniali jakość i interpretację obu utworów – wiersza i prozy. Do recytatorów apelujemy, by uwierzyli w wartość poezji, by sięgali po prawdziwą poezję. Rok 2017 przynosi ważne rocznice – Bolesława Leśmiana (140-lecie urodzin i 80-lecie śmierci), Leopolda Staffa (60 lat od odejścia), Władysława Broniewskiego (120-lecie urodzin), Andrzeja Bursy (60-lecie śmierci). Pamiętajmy o tym, bo w ich dziełach znajdziemy wszystko – akceptację i bunt, smutek i radość, powagę i żart, lirykę i groteskę, dyscyplinę i fantazję... Znajdziemy język i formę, które pozwolą głębiej zrozumieć siebie i świat, pełniej wyrazić swoje myśli, wątpliwości, marzenia.

Powróćmy do poezji. Zostaniemy hojnie wynagrodzeni, wyposażeni na całe życie.

Regulamin

I.

Ogólnopolski Konkurs Recytatorski jest imprezą otwartą dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i osób starszych.

1. Warunkiem udziału jest przygotowanie repertuaru nie prezentowanego w poprzednich OKR i odpowiadającego założeniom wybranego turnieju (dział II regulaminu). Repertuar zgłoszony i wykonany w przeglądzie stopnia najniższego, nie może być zmieniony.
2. Zgłoszenie odbywa się poprzez złożenie KARTY UCZESTNIKA w sekretariacie organizatora najniższego w województwie stopnia Konkursu – w terminie przez niego ustalonym.
3. Konkurs prowadzony jest w drodze wielostopniowych eliminacji:
 - a. przeglądy **środowiskowe, miejskie, powiatowe**;
 - drogę eliminacji – stopnie (środowiskowy, miejski, powiatowy) ustalają wojewódzcy organizatorzy konkursu.
 - wojewódzcy organizatorzy konkursu określają zasady kwalifikacji laureatów do przeglądu wyższego szczebla.
 - b. przeglądy **wojewódzkie** – odbywają się w **nieprzekraczalnym terminie do 07 maja 2017** roku, dla wszystkich turniejów OKR;
 - c. Przeglądy **finalowe wraz z warsztatami** odbywają się wg poniższego kalendarza:
 - turniej poezji śpiewanej – **06 – 10 czerwca 2017** roku we Włocławku;
 - turniej teatrów jednego aktora – **15 – 18 czerwca 2017** roku w Słupsku;
 - turnieje recytatorski i wywiedzione ze słowa – **21 – 24 czerwca 2017** roku w Ostrołęce.
4. OKR jest imprezą o charakterze artystyczno-edukacyjnym: organizatorzy wszystkich przeglądów zapewnią uczestnikom udział w zajęciach seminaryjnych i warsztatowych oraz możliwość indywidualnej rozmowy z członkami Sądów Konkursowych.

II.

62. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski przeprowadzony będzie w formie czterech turniejów.

A. TURNIEJ RECYTATORSKI

1. Uczestnicy turnieju występują w dwóch kategoriach:
 - młodzieży szkół ponadgimnazjalnych;
 - dorosłych.

2. Repertuar obejmuje 3 utwory w całości lub fragmentach – 2 utwory poetyckie i prozę.
3. Do prezentacji uczestnik wybiera 2 utwory: prozę oraz utwór poetycki.
Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 10 minut.

B. TURNIEJ POEZJI ŚPIEWANEJ

1. Uczestnicy – tylko soliści – występują bez podziału na kategorie.
2. Repertuar obejmuje:
 - 3 utwory śpiewane
 - 1 utwór recytowany.
3. W odniesieniu do repertuaru śpiewanego obowiązują następujące zasady:
 - wykonywane mogą być wiersze, które zostały opublikowane w książkach lub prasie literackiej;
 - przynajmniej jeden utwór musi być oryginalny, tzn. mieć nowo skomponowaną muzykę;
 - uczestnicy mogą wykonać trzeci utwór z tekstem własnym.
4. Do prezentacji uczestnik zgłasza 2 utwory śpiewane, 1 recytowany i ewentualnie jako trzeci – śpiewany utwór z tekstem własnym. (**Do przeglądów wojewódzkich włącznie prezentacja utworu recytowanego jest obowiązkowa**).
Łączny czas ich wykonania nie może przekroczyć 10 minut.
5. Do akompaniamentu może być stosowany 1 instrument lub mały zespół muzyczny (**do 3 osób**) bądź wcześniej dokonane nagranie (półplayback).
6. Utwór znany i posiadający określony kształt wykonawczy podlega ocenie tylko wówczas, gdy uczestnik przedstawił nową, własną interpretację.

C. TURNIEJ TEATRÓW JEDNEGO AKTORA

1. Uczestnicy występują bez podziału na kategorie.
2. Pierwszy stopień eliminacyjny ustala wojewódzki organizator Konkursu.
3. Uczestnicy przygotowują spektakl w oparciu o dowolny materiał literacki.
Czas trwania nie może przekroczyć 30 minut.

D. WYWIEDZIONE ZE SŁOWA

Jest to turniej dla poszukujących nowych form wypowiedzi. Dla przykładu - występ, który nie jest recytacją, a nie stał się jeszcze teatrem; łączenie – w obrębie jednego utworu – mówienia ze śpiewem, śpiewu z ruchem. Takie propozycje muszą jednak wychodzić od słowa, być próbą jego interpretacji, sprawdzenia jego związków z innymi językami sztuki.

Obowiązują następujące zasady:

1. Uczestnicy występują bez podziału na kategorie.

2. Repertuar jest dowolny (np. wiersz lub jego fragment, monolog literacki, collage tekstów)
3. Dowolna forma prezentacji (np. teatr jednego wiersza, łączenie słowa mówionego ze śpiewem, z dźwiękiem, ruchem, rekwizytem).
Czas występu nie może przekroczyć 7 minut.

III.

1. Do oceny wykonawców powołane zostaną przez organizatorów przeglądów Sądy Konkursowe, właściwe dla stopnia przeglądu.
2. W skład Sądów wchodzi fachowcy z dziedziny recytacji, kultury mowy, literatury, reżyserii oraz muzyki.
3. W skład Sądów stopnia wojewódzkiego powinni wejść:
 - przedstawiciel organizatorów przeglądów niższego stopnia;
 - przedstawiciel krajowego komitetu organizacyjnego.
4. Nie mogą być jurorami:
 - a. wykonawcy uczestniczący w Konkursie;
 - b. instruktorzy – w przeglądzie, w którym biorą udział ich recytatorzy.
5. Sądy Konkursowe dokonują oceny wg następujących kryteriów:
 - dobór repertuaru (wartości artystyczne utworów oraz ich dobór do możliwości wykonawczych uczestnika);
 - interpretacja utworów;
 - kultura słowa;
 - ogólny wyraz artystyczny.

W turnieju wywiedzione ze słowa Sądy Konkursowe uwzględnią ponadto:

 - celowość użycia środków pozasłownych (np. kostiumu, dźwięku, elementów scenografii i innych) wspomagających interpretację;
 - kompozycję sceniczną występu.

W turnieju teatrów jednego aktora Sądy Konkursowe uwzględnią również:

 - opracowanie dramaturgiczne;
 - opracowanie reżyserskie;
 - wykonanie zadań aktorskich;
 - pozasłowne elementy spektaklu – scenografia, muzyka.

W turnieju poezji śpiewanej Sądy Konkursowe uwzględnią także:

 - zgodność muzyki z charakterem wiersza;
 - muzykalność i warunki głosowe wykonawcy;
 - wartości artystyczne muzyki.
6. Podstawą do sformułowania werdyktu jest wysłuchanie przez każdego członka Sądu Konkursowego – wszystkich uczestników przeglądu.

7. Ostateczny werdykt jest ustalany w drodze wspólnej dyskusji członków Sądu Konkursowego.
W przypadku równego podziału głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.
8. Decyzja Sądu jest ostateczna.
9. Sąd konkursowy ma obowiązek uzasadnienia werdyktu ogólnego.
10. Uczestnicy mają prawo zwracania się do Sądu Konkursowego o uzasadnienie oceny swojej prezentacji.

IV.

1. Kwalifikacja wykonawców do przeglądów stopnia wyższego jest zgodna z hierarchią miejsc ustaloną przez Sądy konkursowe.
2. Z przeglądów wojewódzkich Sądy konkursowe typują:
 - w turnieju recytatorskim – **do 3 wykonawców**;
 - w turnieju wywiedzione ze słowa – **1 wykonawcę**;
 - w turnieju teatrów jednego aktora – **1 wykonawcę oraz rekomendują dodatkowo 1 wykonawcę** – przesyłając rejestrację video jego spektaklu – na adres organizatora spotkania finałowego;
 - w turnieju poezji śpiewanej – **1 wykonawcę oraz rekomendują dodatkowo 3 wykonawców** – przesyłając rejestrację prezentacji na adres organizatora spotkania finałowego.
3. Do udziału w przeglądzie finałowym turnieju recytatorskiego zaproszeni będą laureaci Konkursu Recytatorskiego KRESY'2016 dla Polaków z Zagranicy.
4. W finałach 62. OKR wezmą udział laureaci konkursów przeprowadzonych w Wojsku Polskim oraz w Polskim Związku Niewidomych, które mają status przeglądu wojewódzkiego.

V.

1. Uczestnicy przeglądów wszystkich stopni otrzymają dyplomy i upominki ufundowane przez sponsorów i organizatorów.
2. Najlepsi uczestnicy przeglądów finałowych mogą otrzymać:
 - a. w turnieju recytatorskim i turnieju wywiedzione ze słowa**
 - 2 nagrody główne - w obu kategoriach w turnieju recytatorskim;
 - nagrodę za szczególnie odkrywczą interpretację poezji;
 - nagrodę główną w turnieju wywiedzione ze słowa;
 - nagrodę publiczności;
 - nagrody i wyróżnienia za twórcze poszukiwania interpretacyjne;
 - b. w turnieju teatrów jednego aktora**
 - nagrodę główną;
 - nagrodę publiczności;
 - nagrody specjalne za reżyserię, aktorstwo, scenariusz.

Laureaci będą zaproszeni do udziału poza konkursem w Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Jednego Aktora oraz innych przeglądach teatrów jednoosobowych.

c. w turnieju poezji śpiewanej

- nagrodę główną;
- nagrodę publiczności;
- nagrody i wyróżnienia za interpretację i kompozycję.
- nagrodę specjalną im. Pawła Bartłomieja Greca.
- zaproszenie (dotyczy laureatów) do udziału w Spotkaniach Zamkowych "Śpiewajmy Poezję" w Olsztynie oraz innych przeglądach poezji śpiewanej.

3. W przeglądach finałowych wykonawców oceniają Sądy Konkursowe powołane na wniosek RADY ARTYSTYCZNEJ Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego.

ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski prowadzi Towarzystwo Kultury Teatralnej wspólnie z organizatorami etapów wojewódzkich – załączamy wykaz.
2. Na szczeblu województw i niższych Konkurs prowadzą wojewódzcy organizatorzy.
3. Nadzór nad programowym i artystycznym kształtem Konkursu pełnić będzie RADA ARTYSTYCZNA OKR powołana przez Towarzystwo Kultury Teatralnej. W skład Rady wchodzi konsultanci Konkursu, instruktorzy oraz przedstawiciele TKT. Sekretariat RADY i organizatora mieści się w Zarządzie Głównym TK T, 02-309 Warszawa, ul. Słupecka 9 lok. 3; tel. 825-39-73; e-mail tkt@tkt.art.pl
4. Wojewódzcy organizatorzy po zakończeniu przeglądów wojewódzkich dokonają oceny realizacji założeń programowych, organizacyjnych oraz poziomu artystycznego a wnioski i propozycje prześlą Towarzystwu Kultury Teatralnej.
5. Zadaniem Towarzystwa Kultury Teatralnej i wojewódzkich organizatorów jest:
 - popularyzacja Konkursu;
 - zapewnienie pomocy metodycznej wykonawcom i instruktorom;
 - zapewnienie środków oraz właściwych warunków dla przeprowadzenia przeglądów oraz zajęć metodyczno-warsztatowych.
6. Zarząd Główny Towarzystwa Kultury Teatralnej pokrywa częściowe koszty przygotowania i przeprowadzenia przeglądów finałowych, zastrzegając możliwość wprowadzenia akredytacji dla wykonawców.

Informacje, pliki do ściągnięcia: www.tkt.art.pl